

Międzynarodowe sympozjum
„Alternative Cultural Globalization: from East Asia to Europe”,
Université Paris Cité, Paryż, 14–16 grudnia 2022 r.

W połowie grudnia 2022 r. badacze z całego świata spotkali się w Paryżu, aby przedyskutować kwestię alternatywnej globalizacji kulturowej i azjatykacji światowej kultury. Organizatorzy sympozjum odbywającego się na Université Paris Cité zwrócili uwagę na to, że już od lat 80. XX wieku obserwujemy wzrost popularności produktów kulturowych z Japonii (m.in. *anime*, *manga*, gry wideo), do którego dołączyła pod koniec lat 90. Koreańska Fala (kor. *hallyu*). Również Chiny inwestują ogromny kapitał w krajowy przemysł rozrywkowy, mając nadzieję na wspieranie patriotyzmu wewnątrz państwa oraz zarobek poza jego granicami. O ile w dalszym ciągu kraje zachodnie pozostają głównymi konsumentami dóbr kultury¹, o tyle ich przepływ w skali świata zmienia swój kierunek, włączając w to także coraz częstszy import produktów pochodzących z Azji Wschodniej.

Dyskusje podczas konferencji skupiały się wokół czterech głównych obszarów. Były to: 1) produkcja dóbr kultu-

ry (w ramach kapitalizmu kulturowego), 2) rywalizacja polityczna o hegemonię kulturową na arenie globalnej (poprzez wykorzystanie *soft power*), 3) globalizacja, czyli dostosowanie produkcji do lokalnych kontekstów oraz 4) odbiór tych dóbr przez globalnych, kosmopolitycznych konsumentów. Trzydniowe obrady zostały podzielone na trzy sesje plenarne oraz sześć warsztatów, a uczestniczyli w nich reprezentanci uczelni z całego świata, w tym m.in. z Francji, Japonii, Kanady, Korei Południowej, Malezji, Polski, Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii.

Sympozjum otworzyły wykłady wygłoszone przez czołowych badaczy zajmujących się tematyką globalizacji dóbr kulturowych i popkulturą Azji Wschodniej. Profesor Dal Yong Jin (Simon Fraser University) omówił zastosowanie zachodniej teorii mediów w kontekście Koreańskiej Fali, proponując także praktyczne rozwiązania mające na celu opracowanie niezachodnich podejść teoretycznych. Profesor Koichi Iwabuchi (Kwansei Gakuin University) poruszył problematykę alternatywności kultury medialnej Azji Wschodniej i przedstawił jej związku z kwestiami tożsamości.

DOI: 10.4467/23538724GS.23.017.18163

¹ UNESCO, *The Globalisation of Cultural Trade: A Shift in Consumption. International Flows of Cultural Good and Services: 2004–2013*, 2016.

Ważnym punktem jego wystąpienia była także globalizacja kultury medialnej i pytanie, czy wspiera ona różnorodność kulturową, a jeżeli tak, to w jaki sposób.

Niezwykle ciekawe były również kolejne prezentacje w ramach sesji otwierających symposium. Profesor Michael Lucken (Institut National des Langues et Civilisations Orientales) skupił się na nieoczywistych relacjach pomiędzy Japonią a starożytną Grecją, a dr Lane Crotchers (Illinois State University) przeanalizował relacje między Stanami Zjednoczonymi a Chinami w kontekście *soft power*, kapitału i popkultury.

Interdyscyplinarność symposium pozwoliła na spotkanie się badaczy z obszarów nauk politycznych, socjologii, kulturoznawstwa, studiów międzynarodowych oraz filologii. Tematyka wystą-

pień dotyczyła więc zarówno zaangażowania aktorów politycznych w przepływ kultury na świecie, w tym także pojęcia *soft power* (jego nowych ujęć, konceptualizacji i zastosowania w 2022 r.) czy polityki kulturalnej, jak i odbioru produktów wschodnioazjatyckiej kultury medialnej na świecie przez szeroką publiczność (glokalizacja, hybrydowość, transnarodowość). Badacze próbowali odpowiedzieć na pytanie postawione przez organizatorów, czy dobra kultury Azji Wschodniej, postrzegane jeszcze do niedawna jako odmienne i egzotyczne, stają się nowym „głównym nurtem” i jakie mogą być tego konsekwencje polityczne oraz w obszarze badań nad tą tematyką.

Julia Trzcńska

Kimono. Nieprzebrane inspiracje,
Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków
20 listopada 2022 r. – 10 kwietnia 2023 r.

W Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie została przygotowana wystawa kimon, która była z kilku względów szczególna. Wystawę prezentowano w Galerii Europa – Daleki Wschód, a znakomicie przygotowanej ekspozycji towarzyszyły różnego rodzaju ubogacenia, o których warto wspomnieć. Jednak to przede wszystkim wybór i jakość prezentowanych eksponatów oraz przygotowanie ekspozycji są dla wysokiej oceny całego przedsięwzię-

cia najważniejsze. Na wystawie, której kuratorem była Joanna Haba, zaprezentowano obiekty z bogatych zbiorów Muzeum Manggha, rozbudowywanych m.in. dzięki darowiznom z Japonii. Najstarsze pokazywane na wystawie kimono pochodziły z początku XX wieku, zaś najnowsze zostały stworzone przez współczesnych projektantów i są bardzo ciekawą próbą interpretacji tego historycznego ubioru.

Kimono to japoński tradycyjny strój, głównie, choć nie tylko, kobiecy. Charakterystyczna jest różnorodność

DOI: 10.4467/23538724GS.23.018.18164